

ประกาศแล้ว ผู้รับรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ประจำปี 2557

เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2557 มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ประกาศชื่อผู้ได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ครั้งที่ 23 ประจำปี 2557 โดยผู้ได้รับสาขาการแพทย์ ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. อากิระ เอ็นโด (Akira Endo) จากประเทศญี่ปุ่น และสาขาการสาธารณสุข ได้แก่ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ โดนัลด์ เอ. เฮนเดอร์สัน (Donald A. Henderson) จากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากผู้ได้รับการเสนอชื่อทั้งสิ้น 59 ราย จาก 25 ประเทศ

ศาสตราจารย์ ดร.อากิระ เอ็นโด ผู้ได้รับรางวัลในสาขาการแพทย์ ปัจจุบันเป็นประธานกรรมการบริษัทห้องปฏิบัติการวิจัยไบโอฟาร์ม กรุงโตเกียว และศาสตราจารย์เกียรติคุณของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยีโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เป็นบุคคลแรกที่ค้นพบยาลดไขมันที่ชื่อว่าคอมแพคติน โดยแยกได้จากเชื้อรา *Penicillium citrinum* ในปี พ.ศ.2519 ซึ่งเป็นสารที่สามารถลดระดับคอเลสเตอรอลในเลือดได้ การค้นพบดังกล่าว

ได้รับการยอมรับว่าเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญในการป้องกันและรักษาโรคหลอดเลือดหัวใจรวมถึงโรคหลอดเลือดที่สำคัญชนิดอื่นด้วย ทำให้เปลี่ยนกระบวนทัศน์จากเดิมที่เคยเชื่อว่า โรคหัวใจและหลอดเลือดเป็นโรคที่ป้องกันไม่ได้ เปลี่ยนมาสู่โรคที่ป้องกันได้ และนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพของยาลดไขมันที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ส่งผลให้อุบัติการณ์การเกิดโรคและการเสียชีวิตจากหัวใจและหลอดเลือดลดลงอย่างมากในปัจจุบัน เป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ ช่วยชีวิตผู้ป่วยนับร้อยล้านคนทั่วโลก

ศาสตราจารย์นายแพทย์โดนัลด์ เอ. เฮนเดอร์สัน ผู้ได้รับรางวัลในสาขาการสาธารณสุข ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์ ศูนย์ความมั่นคงด้านสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยพิตต์สเบิร์ก และคณบดีเกียรติคุณ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นผู้นำของโครงการที่ทำการกวาดล้างโรคไข้ทรพิษ หรือฝีดาษได้สำเร็จ นับเป็นโรคติดเชื้อมรณะชนิดแรกและชนิดเดียวที่สามารถ

กวาดล้างให้หมดไปจากโลกได้ โดยในระหว่างปี พ.ศ. 2509-2520 ขณะดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะแพทย์ในโครงการกวาดล้างโรคไข้ทรพิษขององค์การอนามัยโลก นายแพทย์แอนเดอร์สันได้มีบทบาทสำคัญในการประสานงานกับหน่วยงานทั่วโลกในการรณรงค์กวาดล้างโรคไข้ทรพิษ โดยการให้วัคซีนแก่ประชากรทุกกลุ่มและติดตามเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด จนประสบความสำเร็จ โดยมีรายงานผู้ป่วยโรคไข้ทรพิษรายสุดท้ายจากประเทศโซมาเลีย ในปี พ.ศ. 2520 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคไข้ทรพิษถูกกวาดล้างหมดสิ้นไปจากโลก เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2523

โรคไข้ทรพิษเป็นโรคร้ายแรงเป็นปัญหาสาธารณสุขระดับโลกมาตลอด จนกระทั่งมีการค้นพบวัคซีนป้องกันโรคไข้ทรพิษในปี พ.ศ. 2339 แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จในการป้องกันการระบาดในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ประมาณว่ามีผู้เสียชีวิตจากทุกพื้นที่ทั่วโลกราว 300 - 500 ล้านคน การรณรงค์กวาดล้างโรคไข้ทรพิษนับเป็นการช่วยชีวิตประชากรโลกจำนวนหลายร้อยล้านคน และยังเป็นแบบอย่างของการพัฒนาแนวทางกวาดล้างโรคติดต่อร้ายแรงอื่นๆ ในปัจจุบันด้วย

พิธีพระราชทานรางวัลจะจัดขึ้นในวันพุธที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2558 ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง โดยในวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2558 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในฐานะผู้ริเริ่มรางวัลอันทรงเกียรติจะเชิญผู้รับพระราชทานรางวัลฯ แสดงปาฐกถาเกียรติยศในผลงานที่ได้รับด้วย

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตล เป็นรางวัลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งขึ้น เพื่อถวายเป็นพระราชานุสรณ์แด่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ในโอกาสจัดงานเฉลิมฉลอง 100 ปี แห่งการพระราชสมภพ 1 มกราคม 2535 ดำเนินงานโดยมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นองค์ประธานมอบรางวัลให้แก่บุคคล หรือองค์กรทั่วโลกที่มีผลงานดีเด่น เป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ ทางด้านการแพทย์ 1 รางวัล และด้านการสาธารณสุข 1 รางวัล เป็นประจำทุกปีตลอดมา แต่ละรางวัลประกอบด้วยเหรียญรางวัล ประกาศนียบัตร และเงินรางวัล 100,000 เหรียญสหรัฐ รวมระยะเวลา 24 ปีที่ผ่านมา มีบุคคลหรือองค์กรได้รับรางวัลนี้แล้วทั้งสิ้น 70 รายจาก 23 ประเทศ โดยประเทศที่ได้รับมากที่สุดคือ สหรัฐอเมริกา (24 ราย) ประเทศอังกฤษ (10 ราย) ประเทศจีน เยอรมัน และไทย (ประเทศละ 4 ราย) ในจำนวนผู้รับรางวัลนี้ มี 2 คนที่ได้รับรางวัลโนเบลในเวลาต่อมา คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ แบร์รี เจมส์ มาร์แชล รับพระราชทานรางวัล-เจ้าฟ้ามหิตล ปี 2544 ต่อมารับรางวัลโนเบลปี 2548 และศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์ ฮาร์ลด์ ชัวร์ เฮาเซน รับพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตล ปี 2548 และรับรางวัลโนเบล ปี 2551

สำหรับคนไทยที่ได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลมี 4 คน คือ ศาสตราจารย์นายแพทย์ประสงค์ ตูจันดา และศาสตราจารย์แพทย์หญิงสุจิตรา นิมมานนิตย์ รับพระราชทานปี 2539 และนายแพทย์วิวัฒน์ โรจนพิทยากร และนายมีชัย วีระไวทยะ รับพระราชทานปี 2552

วิวัฒน์ โรจนพิทยากร

บรรณาธิการ

จาก: มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลในพระบรมราชูปถัมภ์ [อินเทอร์เน็ต]. แหล่งข้อมูล: <http://www.princemahidolaward.org/index.th.php>